

Közösségi láttelelet a Bányavakság című

koprodukciós színházi előadás 2016. október 25., kedd 14:51 |

Hírek.sk | Forrás: Hírek.sk, - miskó -

KOMÁROM. A Komáromi Jókai Színház a kassai Thália Színházzal közösen hozta létre a Bányavakság című előadást, amely Székely Csaba Bányavidék-trilógiájának második része. Első részét, a Bányavirágot két évvel ezelőtt mutatta be a komáromi színtársulat. A Czajlik József színművész-direktor által rendezett új produkció megosztott komáromi bemutatója október 28-án és 29-

én, kassai premierje pedig november 24-én lesz.

A bemutatót megelőző sajtótájékoztatót kedden délelőtt a komáromi intézmény színpadán kialakított kamaratérben tartották, ahol majd az előadások során a közönség is helyet foglal. A tájékoztató kezdetén a jelenlevő alkotók a média képviselőivel együtt megtekintették az előadásról készített videóajánlót. Azt követően Tóth Tibor Jászai Mari-díjas színművész, a Komáromi Jókai Színház

igazgatója a két színtársulat közti munkával kapcsolatos szándékról és az eddigi tapasztalataikról szólt. Mint mondta, ennek a koprodukciós előadásnak a születése olyan színháztörténeti esemény, amilyenre a Magyar Területi Színház (MATESZ) 1952-es megalakulása, illetve a két társulat különválása óta még sosem volt példa. Természetesen, többféle együttműködés volt már a felvidéki magyarság két hivatásos színháza között, de mindig csak az egyik színház neve fémjelzte a létrejött produkciót. "Merész vállalkozásba fogtunk: most teljesen egyenrangú félként egy olyan előadás születik, mely egyaránt lesz kassai és komáromi. Első lépésként mindenképpen kevésszereplős, kamaradarabra volt szükségünk ahhoz, hogy kipróbáljuk, az együtt alkotás hogyan működik a gyakorlatban. Úgy tűnik, hogy ez egy járható út, s később akár többszereplős közös produkciók is készülhetnek majd. Az öt jelenlevő szereplő közül ketten-ketten: Iringó – Vasvári Emese és Izabella – Lax Judit a kassai Thália Színház, illetve Ince polgármester – Fabó Tibor, Jászai Mari-díjas színművész és politikai ellenfele, jómagam a Komáromi Jókai Színház művészei vagyunk, Florin, román rendőr – Benkő Géza pedig vendégművész. A díszleteket és a jelmezeket a mindkét intézménynél gyakorta dolgozó Gadus Erika m.v. készítette, a produkció dramaturgia Forgács Miklós, zenéjét Lakatos Róbert szerezte, a mozgás betanításánál Kántor Kata, a rendezőnek pedig asszisztenseként Balaskó Edit segítette" – mondta a komáromi színtársulat vezetője.

Tóth Tibor szolt arról is, hogy Székely Csaba Bányavakság című tragikomédiája Czajlik József rendezésében több oldalról is vizsgálja a megosztottság problémáját. "A nemzetiségi kérdés visszássága, a magyar-román együttélés megannyi problémája éppúgy előkerül a tulipános ládából, ahogy a magyar-magyar viták ellentmondásossága. Nemcsak az elválasztó falakra hívjuk fel a figyelmet, hanem azokra a tényezőkre, jelenségekre is, melyek összekötnek bennünket. Hogy ez esetünkben mit jelent? A közös bűnt, s a leleplezéstől való közös félelmet" - mondta a komáromi társulat vezetője, hozzátéve, hogy a Bányavidék-trilógia első részét továbbra is műsoron tartják.

A darab rendezője, Czajlik József is jó döntésnek és mindkét intézmény életében fontos pontnak nevezte a két színtársulat ilyen jellegű együttműködését, amely során az eddiginél alaposabban ismerhetik meg egymás játékstílusát, mert együtt élnek meg a mindennapokat és munkálkodnak annak érdekében, hogy az értékeik megmutatkozzanak.

„Székely Csaba kortárs szerzőként már ahhoz a nemzedékhez tartozik, aki a kisebbségi létet mint témát nemcsak a pátoszon keresztül ragadja meg. Ugyanazokra a szlovákiai magyarokat is érintő sorskérdésekre lehet nála is rálelni, mint az előző nemzedékeknél: identitás, megmaradás, elszegényedés, magunkra maradottság, létszámfogyás, elvándorlás, asszimiláció, valós és vélt sérelmek stb. Ezek a súlyos tartalmak azonban nem válnak el a nagyon erős, ütős cselekménytől. Egy nagyon kiélezett szituációba helyezi bele a szereplőit. A történet egy kisebbségi megélhetési önkormányzati politikus arra vonatkozó utolsó esélyéről szól, hogy hatalmon maradjon, miközben a főszereplő családja

pedig sorstragédiákkal terhelte. Ez a két tényező így együtt igazán éles, végletes helyzetet teremt, s izgalmas létképet kap a közönség” – fejtette ki Czajlik József.

Forgács Miklós dramaturg emlékeztetett, hogy a kassai színtársulat már több korábbi előadásában – a Mizantrópban és a Rükvercben is – különböző szintű közösségi látteleletet nyújtott a nézőknek. Majd a Bányavakság szereplőit a fába szorult féreghez hasonlította, hiszen a darabban a szabadsághoz

szokott emberek olyan csapdába esnek, amelyből megpróbálnak kiszabadulni, miközben saját démonaikkal is meg kell küzdeniük. „Nagyon erős jelképeket, áthallásokat, motívumokat kínál a látszólag realista, nagyon stilizált szöveg, amely sajátos nyelven szólal meg. Egyes helyzetekben szinte a lélektani realizmus is felvillan” – egészítette ki az elmondottakat. A komáromi-kassai előadás tehát elrugaszkodik a realista térábrázolástól és a valóság–illúzió határait elmosva egy stilizált világot teremt, melyben a Bányavakság hőseinek rögeszméi kelnek életre. Székely Csaba trilógiája a romániai magyar közösség belső konfliktusainak ellentmondásaira épül. Czajlik József és Forgács Miklós azonban úgy érezte, nem szeretnék „szlovmagyarosítani”

a problémát, hiszen ezek a helyzetek, áthallások magyarázkodás nélkül is pontosan olvashatóak, s inkább arról a rögeszmés ragaszkodásról szeretnének beszélni, mely a Bányavakság szereplőire olyan jellemző, melynek tárgya már réges-rég elveszett.

Mindezek után a szereplők saját alakításukról és a próbafolyamatok során felmerült esetleges nehézségeikről oldott

légkörben beszéltek. Egyhangúlag állították: örülnek annak, hogy végre lehetőség nyílt a két színház koprodukciójára.

Tóth Tibor végül hangsúlyozta: „Olyan világban élünk, amelyben ha valaki kimondja a szót: nemzeti öntudat, azt sokan lefasisztázzák-lenacionalistázzák. Arra pedig, aki elfogadja a másságot, könnyen rásütik, hogy liberális“. A darabban szereplő magánvállalkozó túlfűtött nemzettudattal felvértezve, megfelelő kapcsolatokkal rendelkezve, munkahelyek teremtésével saját régiója felvirágoztatásáért és az ott élő magyarság könnyebb boldogulásáért munkálkodik. „Számunkra is ismerős a helyzet, amikor az állam nem fejleszti egy-egy régió infrastruktúráját, s ráadásul a település élén is olyan polgármester áll, aki több évtizeden át szinte semmit sem tesz a fejlődés érdekében. Ahelyett azt a vetélytársát próbálja megbuktatni, aki változtatni szeretne ezen az áldatlan állapoton. Amíg a tette kész vállalkozó nem üt meg nemzetgyűlölő hangot, nagyon hasznos tagja lehet a társadalomnak, a helyi közösségnek...” – zárta gondolatmenetét Tóth Tibor.

Fotógaléria

I